

Pintér Jenő síremlékének leleplezésekor.

Harmadszor zárandokolt kihűlt tetemedhez a Magyar Irodalomtörténeti Társaság, ahogy mindannyian és mindannyiszor el kell, hogy zárandokoljunk szellemedhez, valahányszor stúdiumunk ihlete kezünkbe adja a tollat. Nekünk, barátainak a szívünkbe állította emlékedet szereteted, megértésed, amellyel a tiéddele egyirányú munkánkat figyelte, serkentette; a magyar irodalomtörténetírás jövőre munkásaiba nagy művednek nyolc kötetre fogja beleéptetni Pintér Jenő emléket. Itt strodon ez a szimbolum az egész magyarsághoz szól, hirdetvén az önfeláldozó, önemésztő munka bajnoki dícsőségét. Az Irodalomtörténeti Társaság, amelynek bensőséges körében lángolt a legmagasabbra ez az önfeláldozó munkakéde, mely tisztelettel teszi koszorúját erre az emlékre, tanúságot tévé arról, hogy Benned a szív embere mellett a tudományos munka fáradhatatlan lendületét tisztelte, szerette.

Es koszorút tesz síremlékedre a M. Tud. Akadémia is, amely büszkén tette a babért már életedben is homlokodra, most pedig emléked előtt meghajlással vallja, hogy életed munkája méltó volt azokhoz, akiket az Akadémiában elődeidül emlegetél: Toldy Ferenchez, Imre Sándorhoz, id. Szinyei Józsefhez. Legyen ez emlék által megjelölt föld a magyar tudomány harcosainak a jövőben biztatója, egyben a hitvesi szeretetnek és a magyar tudományosság hódolatának jelképe.

Alszeghy Zsolt.

Pintér Jenő munkaterülete.

Az 1940. évi november 10. napján a Kerepesi temető ismét egy nagy halottal gazdagodott, a hazai művelődésügy ellenben elvesztette egyik kimagasló alakját: Pintér Jenőt, aki hatvanadik éve küszöbén ment el innen.

Két kultúrterületen töltötte be hivatását. Az egyik, amely minden valószínűség szerint a nagyobb munkaterülete, az irodalomtörténeté volt. A nagy elme tudásával és lelkiismeretes odaadásával tárta föl ezt az óriási mezőt, a honfoglalástól a XIX. század végéig terjedő időszakot, megírván *Magyar irodalomtörténetét*. A munka művelt köreinkben csakhamar elterjedt és ma közismerten csak a *Nagy Pintér* néven említik.

A mű első hét kötetre az 1930. és 1934. esztendő között jelent meg, 5690 lapon számol be a szerző kutatásairól, a régebben és a ma napfényre jutott anyag új értékeléséről. A XX. század első harmadáról beszámoló kettős kötetre 1420 lapon a szerző halála után 1941. decemberében jelent meg, özvegyének: Battlay Borbájának gondos kiadásában.

Összegyűjtött és feldolgozott adatainak gazdagságát úgy foglalta össze Pintér, oly céltudatos, egységes felfogással építette föl, mint nemzeti szellemünknek láncolatot, soha sem szűnő önvédelmi harcát. A küzdelem hőse: a magyar lélek, mely ott ragyog fel a lírában, az elbeszélő költészetben, a regényben és mindenrendű írói alkotásban. A harcolók jellegzetességével ő mutatkozik meg a világ előtt. ő adja szájról-szája azt, amit a tudat alatt hordtunk és éreztünk,

Énekeinkben mindenkor a nemzetélet lelki motívumai, ívelése és válságos tusái törtek fel a szó szárnyán. De a Nagy Pintér olvasójának a szíve a korfestésen, eszmék és cselekedetek során túl nemcsak világossággal, hanem melegséggel is megtelődik. Írása, mely az irodalomban jelentkező művek tartalmát vizsgálat alá veszi, mikor beszámol arról, mennyiben felel meg a művészet törvényeinek, rámutat arra is, hogy milyen befolyása volt életünkre, tehát harmóniában volt-e az emberi és erkölcsi törvényekkel! Eredményei nagy érdekléssel rajzolják meg az utat, merre járt a nemzeti szellem, mi volt az, amivel betöltötte a lelket és hogyan ált vele az egybetartó közület! Valójában lelki tartalmunk értékelését kapjuk művében, mikor tudatossá teszi azokat az eszményeket, amiket átadott az író, kiben a nemzet géniusza jelentkezett, hogy megszólaljon. Ítélete nyomán állíthatjuk, hogy írónkban a nemzeti öröm és fájdalom mindig emberi volt, körkérés nélküli akkor is, midőn a faj legintranzigensebb színeivel, ízével és hangjával nyilatkozott meg, akár dalban vagy prózában. Írónk a nagy világáramlatoknak, melyek egy-egy kort érintettek, antennái voltak, de igyekvésökben majd mindenkor egyéni és művészi átadók. Művében ez az írói erő kisugárzása. A nagyszabású írótehetség nyilatkozik meg ebben, ami Pintér munkáját nemcsak a tudósok, hanem a nevelők, a szociológusok és kultúrpolitikusok szemében is kívánatos értéké teszi. Irodalomtörténete ezzel olyan tükör lett, melybe nyugodt szívvel tekintünk; hiszen hazai szelleméletünknek mindenkori való szemléletét találjuk meg benne.

Adja az czeréves magyar irodalomnak rendszerező kodifikálását, fejlődésnek pragmatikus útjelzését, egészében pedig műveltségünk alkotó erejének győzedelmes bizonyítékait. Az egyes fejezetek a maguk tagolásában egy-egy korszak valóság-hangjai. Megértői a nagy kezdetnek, a herosi folytatásnak, amit a szellem szintjeért ösztönösen vagy tudatosan végzett nálunk is egy-egy kor sok névtelen, vagy neves írója, s ónekose. Meggyőző okfejtéssel láttatja meg az utókorral, hogy nem dísz, nem pusztán szórakoztató eszköz volt itt a literatura, hanem a törődöttök, a levertek vígasza, a harcolók lelki kenyere. (Kurucköltészet, stb.)

Vegyük csak a regényt például, a legnépszerűbb olvasmányt. Az angol regény főtulajdonsága a szórakoztatás (Dickens), a németé az elmélkedés (Goethe), a franciáé a szellem monumentalitása (Victor Hugo), az olaszé az élet ragyogtatása (Boccaccio). A magyar regény a létfenntartás küzdelmét festi, hol borultabb, hol derültebb hangon. (Eötvös József br., Jókai, stb.) A kelet és nyugat ütközőjén állva, nem is volt egyéb a mi sorsunk mint állandó életveszély és ez az örök órállás rányomta bélyegét szellemünkre s az irodalomra is.

Vagy nem tesznek-e erről tanubizonyosságot költőink: Balassa, Csokonai, Vörösmarty, Petőfi, Arany? Ha pedig valaki bele tudott látni abba a rejtelmes misztériumba, amit költészetünk a maga egészében jelent, akkor Pintér Jenő a mélylátók egyik legnagyobbja.

Harminc éven át foglalkozott tudatosan és behatóan az irodalomtörténet-írás lényegével, bensőséges feladataival. Gyűjtött, kutatót, tanulmányozva eredetiségükben a forrásműveket, fonta egyetemes koszorúba a szerte heverő szálakat; megtalálta, honnan jönnek, és meglátta, hová vezetnek. Oly tudós filozófija, melynek világításánál csupán a nagyszabású józanság és a páratlan sz-

retet oldhatja meg jól a kitűzött feladatokat. Egy emberöltő munkája, izzó élménye kellett tehát a nyolckötetes irodalomtörténet egyetlenes megírásához. Betűi tengeréből oly képsorozat kívánkozik a napfényre, oly valóságok rajzai merülnek fel előttünk, amelyek korok törekvését, egymásra következését, valamint tartalmok irányát értetik meg velünk. Egy-egy korszak Pintér-i képe külön magyarázója és megértetője az idők szellemének, mint akárhány kötetet kitevő történeti rajz. Óriási anyagból választotta ki a szerző a lényeges vonásokat, az egybetartozó elemeket, amik döntően hatottak a maguk idejében, mint most az ő műve beszámoló szerepében is.

Lapidáris irálya, mely a szerző határozott egyéniségének jellemző kifejezője, szinte a tett erejével hat ránk. Az erő ércszava, mely a meggyőződés hitét sugalmazza s elülteti bennünk a mű gondolatainak és ítéleteinek ható igazságát, a Pázmány Péter tudatos írásaira vall.

A könyv a tudomány tiszteletre méltó nyelvén nagy tanulásra figyelmezteti olvasóit, arra, hogy ilyen nagy szellemi epepeát megharcoló nemzet az Idők árjában sohasem veszhet el, mert amit kiharcolt szelleme, az mint világitó fáklya besugározza jövője útjait is. A szellem is alkotásaiban él tovább, halhatatlansága pedig zálog további örök fennmaradásunkra.

Vázlatos följegyzéseimet Pintér irodalomtörténeti munkásságáról: a mű előszavából vett idézettel végzem.

„ — Alaposságra, teljességre, tárgyilagosságra törekedtem, alaposságra az írók tanulmányozásában, teljességre az irodalomtörténeti szakirodalom egybegyűjtésében, tárgyilagosságra az esztétikai és történeti méltatásban. Hiányok, tévedések, hibák mindamellett becsúszhattak egyes fejezetekbe. Ez minden emberi munka közös sorsa.“

... Im, a nagy alkotó szerény szava!

*

A másik terület a pedagógiáé volt, azt mondhatjuk az az élettér, amelyen Pintér Jenő munkásságának gyakorlati része folyt le, az ifjúság nevelése azoknak az eszményeknek a megvalósítására, melyeket mint irodalomtörténész a magyar írók műveiből vett lelkébe. Nála a pedagógia és az irodalomtörténet tudománya nem elskatulyázott két ország volt, hanem két élő hatalmasság, mely termékenyen hatott egymásra. Olyan bensőséges, igazságokat felismerő elménél, amilyen az ő meleg lelke volt, ez nem is történetelt másképp. A multi és a jelenlegi irodalom klasszikus műveinek tanulmányozása tette őt alkotó pedagógussá is, hiszen lépten-nyomon látta, hogy a nemzeti írók egyúttal nemzetük legnagyobb tanítói.

A *Bánk bán*, a *János vitéz*, a *Toldi*, a *Buda halála*, *Az ember tragédiája*: az ember- és nemzetképzésnek valóban a bibliai, szent könyvek, melyekben az élet- és országküzdelem eleven problémái merülnek föl és egyben meg is oldódnak: igazságérzetünket kielégítően. Úgy, ahogy azt az élet valóságai parancsolják. Pintér Jenő pedagógiájának alapja az élő irodalom volt, mely nemcsak átjárta és betöltötte életfelfogását, hanem meg is termékenyítette. Az irodalomban csak az örök, ami a művészetet túl: élet. Ezért zsongott az ő tevékeny lelkében örökké a valóságok, a haladás és emelkedés egészséges szimfóniája, mert jól ismerte, mi a fikció és mi a reális való. Mint vérbeli tudós: megtanulta

az értékek valódi becstét a nemzeti erkölcsi világrend igazságait és ezeknek hűséges szolgálatában állt. Kereste és megtalálta a formát, mely mindig lényegét jelentett írásaiban, éppúgy, mint tetteiben. Nem volt elméletelhajzás, megvetette a száraz doktrinérséget; hanem amit megírt, megmondott és megtett, annak újszerű, élményszerű frissesége volt. Az, amit az élniakaró lélek keres.

Óvakodott a frázistól, a nagyhangú elméletek szavaitól; egy tény, amelyet maga keresett ki és megállapított, többet jelentett szemében, mint összehordott szentenciák kazalnyi tömege. Ismerte az emberi gyarlóságok egész sorozatát, számolt velök, mert tudta, hogy útjába akadnak. Tudta, hogy egyszerre le nem törhetők és azt is, hogy véglegesen soha ki nem írhatók. Ezért volt megértő és türelmes, jószívű és emberséges, elnéző, de irányító egyben. Vezér, aki tudatosan alapozta meg módszerét, a bizodalomnak, a hitnek törhetetlen útján. Ilyen úton haladt, mint tanár, ezt az utat követte mint a budapesti oktatás-ügy hivatalos vezére.

Ez a hivatali élenállás azonban nem tette elbizakodottá, csupán tudatosá; valakivé, aki érzi a feladat nagyságát, mely eléje mered, de érzi azt is, hogy annak merevségét a szociális világnézet és a kartársi együttérzés a magasból a szívekbe helyezi által. Mint nagy lélekbúvár tudta, hogy a hivatali és kormányzati értékek akkor érik el céljukat, amikor nem az önmagukórt való elteltségük nyomja el az élet fenséges megmozdulásait, hanem amidőn hajlékonyá termékenyülnek, elindító és mozgató tényezők lesznek. Hosszú pedagógiai pályámon kevés emberben láttam ezt az olviséget úgy megvalósulni, mint benne, akizhez harminc esztendei meghitt barátság fűzött s akivel pedagógiai életünk sok baját, gondját az iskolán kívüli egy-egy baráti összejövetelen tárgyaltuk meg, a hivatali formák nélkül.

A görög Plutarchos nagysága ismétlődött meg benne mint magyar nevelőben, tán még nagyobb és hatékonyabb formában is. Irodalomtörténeti korrajzai, képei és értékelései nagyobb skálájú síkon, modernebb és összetettebb viszonyok közt érteltek meg. Ezek az alkotások mutatják legszemléletesebben nagyságát s abban világfelfogását az emberi értékekről, a remekművek lényegéről és a művészet teremtő útjáról.

A nevelőmunka művelésének egy közkeletű veszedelme van: a könnyen bekövetkező egyoldalúság, mely akkor bénítja meg a lelket, mikor a pedagógus szakképzésben elszakad az élő világ egyéb tényezőitől. Tanítani, nevelni nem lehet szünet nélkül, szakadatlanul, mást nem látva, nem érezve. Valószínű, hogy más pályákon is fennáll ez az eshetőség, de a léleknek kisebb kára nélkül, mint itt. Az a lélek, mely a nevelőben lobog, maradjon friss, alkotársra képes, az energiák termékenységében; s ez akkor valósul meg, ha az élet más rokonterületeit is felismerni, vagy legalább megérteni igyekszik.

A mélyszívű írók, a lényegeket felfedező tudósok, ha tanárok, tanítók voltak, jó pedagógusoknak bizonyultak; örök példa rá Arany János nagykorösi tanársága. Pintér Jenő irodalomtörténeti nagy munkássága is megihlette pedagógiai törekvéseit. Az írólelkek bűvara messzebbre, mélyebbre tudott eljutni tanári és főgagzatói feladatainak a megoldásában is. Az a ragyogó máglyatűz, amit ott gyújtott: rávilágított a másik területre is, és viszont.

Nagy kár, hogy oly váratlanul, az öreg kor bölcsességét meg nem érve, távozott el sorainkból!

Haras István.

Hírek.

Pintér Jenő síremléke. Társaságunk és folyóiratunk alapítójának, Pintér Jenőnek emlékét áldozatos kélekkel örököltette meg özvegye a Kercsesi-tetőben felállított művészi kivitelű szoborral, a jeles művész, *Bory Jenő* alkotásával. A síremléket felavató ünnepélyen — 1942. szeptember 20-án — a Magyar Irodalomtörténeti Társaság és a Magyar Tudományos Akadémia képviselőjében elnökünk, *Alszegehy Zsolt*,¹ a Kisfaludy-Társaság nevében *Kékly Lajos*, a Petőfi-Társaság nevében *Havas István*, az Országos Középiskolai Tanáregyesület nevében *Bernolák Kálmán*, a budapesti Tankerületi Főigazgató és tisztviselői kara nevében *Halász László* beszélt és helyezte el a kegyelet, a tisztelet és szeretet koszorúját. Az ünnepélyen Pintér Jenő többszáz főnyi tisztelője és barátja, írók, tudósok, tanárok és közéleti előkelőségek, valamint nagyszámú tanulóifjúság vett részt.

Móricz Zsigmond. (1879—1942.) A Nyugat-nemzedéknek Ady és Babits után harmadik klasszikusa költözött el vele az élők sorából. A nagy mesemondók, a *Jókaiak*, a *Mikszáthok* öröksége szállt rá, melyet páratlan termékenységével, a nyelv magyaros zamatával és egyéni szeretetreméltósággal töltött be.

Melich János 70 éves. Ez alkalommal a kiváló tudóst tisztelői, barátai és tanítványai meleg ünnepelésben részesítették, s az ünnepeltnek, irodalmi munkásságát teljes egészében felölelő értékes bibliográfiával ellátott, hatalmas emlékkönyvet adtak át, melyet *Kornis Gyula* nagyszabású tudós-portréja vezet be. A tartalomban gazdag emlékkönyvet *Zsirai Miklós* szerkesztette.

Vörösmarty Mihály sírja felé fordult a Székesfőváros figyelme és egy, a költő emlékéhez méltó síremlék felállítására tettek lépéseket. Az emlékmű elkészítéséhez a Főváros nagy összeget irányozott elő. Így megvalósulás felé közeledik az a régi óhaj, hogy a legnagyobb magyar költők egyike halhatatlan hitvesével közös sírban alhassa tovább örök álmát.

Zrínyi Miklós sírját és síremlékét megtalálták Csáktornyan.

Faludi Ferenc emléktábláját a felsővizivárosi Szent Anna-plebániatemplom falába illesztve 1942. október 18-án díszes ünnepség és előkelő közönség jelenlétében leplezték le. Az ünnepi beszédet *Alszegehy Zsolt* tartotta,² a Jézus-Társaság nevében *P. Gyemis András* köszönte meg a Jezsuita-rend nagy fiának emléktábláját. A Székesfőváros polgármestere és a Főváros képviselőjében *Séllyei Gyula* tanácsi főjegyző vette át az emlékművet, mely méltó módon hirdeti, hogy: „P. FALUDI FERENC S. I. E PLEBANIAN KEZDTE 1734 1735. ÉVEKBEN EGYHAZI MŰKÖDÉSET. HITSZONOK, KÖLTŐ, ISTENNEK SZOLGAJA, NYELVUNKNEK MUNKASA, IRT, NEVELT, HATOTT ÉBREDEZŐ KORARA“.

Csengey Gusztávnak, *A fogoly lengyel* című nagyhatású ballada poétájának születése 100. évfordulójára tisztelői Miskolcon, 1942. augusztus havában az ev. templom udvarán szobrot állítottak.

¹ Ld. Folyóiratunk 205. l.

² Megjelent: *Magyar Kultúrszemle*, 1942. 11. sz.

A „Magyar Hiszekegy“ alkotójának soproni lakóházát a következő felírás emléktáblával jelölték meg: „EBBEN A HAZBAN LAKOTT 1911—1912-BEN PAPP-VARY ELEMÉRNE SZIKLAY SZERÉNA, A MAGYAR HISZEKEGY SZERZŐJE, A MAGYAR FELTAMADÁS PROFÉTA-LELKŰ HIRDETŐJE“.

Kazinczy Ferencnek a románok által eltávolított érsemjéni szobrát újra felállították. Az 1907-ben leleplezett szobor *Horvay János* alkotása, melyet a megszállás alatt darabokban rejtgettek Zilahon.

A *Ióti dal* október 5-én volt százéves. Az ünnepi alkalomról a Magyar Rádió is megemlékezett.

Jókai-kódex. A Pázmány Péter-Tudományegyetem Magyarságtudományi Intézete és a Stockholmi Magyar Intézet kiadásában *Codices Hungarici* címmel sorozat indult meg magyar nyelvemlékek hasonmás-kiadására. Az I. kötet az első ismert írott könyvet, a XV. század közepe táján készült Jókai-kódexet tartalmazza eredeti nagyságát megtartó facsimilében. Az előszóban *Pais Dezső* a vállalat jelentőségét körvonalazta, a tájékoztatóban *Szabó Dénes* Bartoniek Emma vizsgálatának felhasználásával a kiadás körülményeit és az eljárás módszerét világította meg. Nagy érdeklődéssel várjuk a többi nyelvemlék hasonló kiadását.

Petőfi „ismeretlen“ képmásainak sorát véli szaporítani *Berényi János* a Sorsunk 8. számában közzétett *Ismeretlen Petőfi-emlékek* című cikkében. Meg kell azonban állapítanunk, hogy a szabadszállási származású tompai Gyenizse-családnál a költő ajándékként őrzött „*Szinnjár Ödön 1849*“ jelzésű ceruzarajz, mely Petőfit mint honvédőrnagyot ábrázolja, nem élet után készült, sőt nem is egykorú kép. Nem más, mint egy az ötvenes-hatvanas években közkezen forgó, bécsi kiadású népszerű litográfia után készített másolat. A rajzoló, műkedvelők szokása szerint, szorgalmasan szignálta és az ábrázolás tárgyának évszámával látta el. Az arc a Barabás hősi felfogású, közismert kórajának típusába tartozik. Így a szerzőtől a képhez fűzött különböző következtetések tárgyaltanok és a családi emléknök nem a Petőfi-ikonográfia, hanem csak a Petőfi-kultusz dokumentumai között van a maga tiszteletreméltó helye. Kíváncsú lenne, ha az utóbbi időben egyre gyakrabban előkerülő „ismeretlen“ Petőfi-képek felfedezői mielőtt leletükkkel a köz elé lépnének, közgyűjteményeink vonatkozó anyagában ellenőriznék megállapításaikat. Így elkerülhető lenne a tavalyi „trouvaillé“ oecete, mikor a Kossorúban Barabásként közzétett rajzról kiderült, hogy későbbi kéztől származó jelentéktelen másolat.

Elhúnytak.

BENE LAJOS (bikfalvi), ny. tanügyi titkár, szül. Bikfalván (Háromszék vm.) 1876. aug. 20-án, megh. Szolnokon 1942. augusztusában. — Ref. Szülők: B. György kisbirtokos, Koréh Zsuzsanna. 1899/908. Nyárszón, illetve Magyarbikalon volt közs., majd áll. tanító s végül igazgató. 1908. tanfelügyelőségi tollnok lett Háromszék, majd Údvarhely vmében. 1919 őszén a megszálló rumének által kiutasítatván, Egerben lett s.tanfelügyelő, 1922. Székesfehérvárra,

1927. Szolnokra került. — Szépirod. jellegű munkái: *A falu hajnala*. Falusi tört. 3 felv. Bp., 1924. — *Hazafias ünnepi beszédek*. U. o. 1929. — *Jó gyermekek köszöntő könyve*. (Homok), [1930]. (Havas Istvánnal). — *Kalotaszegi népmesék*. U. o., [1931]. — *Újabb hazafias és ünnepi beszédek*. Bp. (ny. Homok), 1939. — 3 évig fel. szerk. volt Bánffyhunyadon a *Kalotaszegi Lap*-nak.

BODA ANDOR (fülei), hírlapíró, szül. Aradon 1894. nov. 24-én, megh. Bp.-en 1942. júl. 4-én (tem. n.). — Ref. Szülők: B. Zsigmond pü. min. számellenőr, Réger Sarolta. 1913/18. a bpi *Ifj. Elet* és az *Aradi Közl.* vers- és cikkírója, 1917/19. az *Aradi Hírl.* éjjeli szerkesztője, 1919/20. az *Arad és Vid.* szerkesztője és a *Szezon* c. szépirod. hetilap fel. szerkesztője, 1920/23. a miskolci *M. Jövő* éjjeli szerkesztője, 1923/4. a *8 Ó. Újs.* b. munkatársa, 1926/7. a *Bp. Környéke* b. munkatársa, 1927/9. az *Új Barázda* éjjeli szerkesztője, 1929/33. a *Pestkörnyéki Hírl.* szerkesztője, 1933/5. a miskolci *Felsőmorsz.* fel. szerkesztője és 1935. márciusától a m. k. miniszterelnökség szerződéses cikkírója volt. — Álnevei: bor; Fülei András.

BÜRNER SANDOR, dr. jur., ny. reálisk. tanár, ügyvéd, szül. Budapesten 1876-ban, megh. u. o. 1942. júl. 17-én. — R. kat. Szülők: B. Mihály, Trettina Anna. Mint magy.-ném.-francia szakos tanár 1889/1924. a kassai, székesfehérvári és Bp. II. ker. reáliskoláknál működött. 1927-ben ügyvédi irodát nyitott Bp.-en. — Műfordítása: *La Seiglière kisasszony*. Vigj. 4. felv. írta Jules Sandeau. (Olcsó Könyvtár 1353/56). Bp., 1904.

CZINKE ISTVAN (pálóczi), v. ref. püspök, szül. Pácín (Zemplén vm.) 1856-ban, megh. Budapesten 1942. július 16/17-re virradó éjjel. — 1896-tól rimaszombati r. lelkész, a Felvidék cseh megszállása idején felvidéki ref. püspök volt. — Verseket is írt. — Szépirod. jellegű munkái: *Imádságos könyv templomi használatra*. Rimaszombat, é. n. (2. kiad. U. o., 1911.) — *A szoltárok*. Sz. Molnár Albert nyomán. Miskolc, 1938.

DANÓCZY ANTAL, ny. ref. gimn. tanár, szül. Nagykőrösön 1876. febr. 17-én, megh. u. o. 1942. júliusában. — A teológiát Budapesten és Utrechtben végezte. 1899-ben nagykőrösi s.-lelkész s a ref. gimn. h. tanára lett. Ekkor lelkészi vizsgát tett, később pedig középisk. tanári oklevelet szerzett. Mint a gör. és lat. nyelv r. tanára 1935-ig működött Nagykőrösön. — *A Nagykőrösi Újs.*-ot 1905. IX. 2-ától 1911. XII. 20-ig, 1912. XII. 28-ától 1913. XII. 28-áig és 1914. I. 11-étől XII. 25-éig szerkesztette. — *Beszédgyűjteménye: Hazaszeretet*. Nagykőrös, 1906.

DÉNES (1903-ig Deutsch) LAJOS, dr. phil., ny. tanker. főigazgató, szül. Garamdamásdon (Bars vm.) 1879. január 15-én, megh. Budapesten 1942. augusztus 20-án. — Izr. Szülők: Deutsch Mór, Ehrenfeld Lotti. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. A bpi VII. ker. főgimn. tanára volt, majd a Berinkey-kormány kinevezte tanker. főigazgatónak, de 1919. áprilisában a tanácsköztársasági kormány saját kérelmére visszahelyezte a Barcsay-u. főgimn.-hoz r. tanárnak. Az ellenforradalom elején nyugdíjazták. Mint nyugdíjas, a Pesti Izr. Nőegyl. keretében dolgozott. — Esztétikai és pedagógiai tanulmányokat írt. Szerkesztette az *Alexander-emlékkönyvet* és társszerkesztője volt a *Beöthy-emlékkönyvnek*. — Szakunkat érdeklő munkái: *Arany János esztétikai néze-*

tei. Klny. a bpi Barcsay-u. főgimn. értes.-ből. Bp., 1905. — *M. nyelvtan.* Középfokú isk. 1., II. o. sz. U. o., 1905/6. (Roboz Andorral). — *Rendszeres m. nyelvtan.* Középfokú isk. 3. o. sz. U. o., 1907.

FEHÉRTAJY TIBOR, l. *Fehrentheil-Gruppenberg Tibor*.

FEHRENTHEIL-GRUPPENBERG TIBOR (lovag), hírlapíró, szül. Brassóban 1898. márc. 25-én, megh. futárszolgálat teljessége közben, mint autószerencsétlenség áldozata, 1942. júl. végén v. aug. elején az orosz harctéren (aug. 6. temették Bpen). — Szülők: F-G. Zsigmund József Henrik gimn. igazgató, Ötves Aranka. Egész fiatalon résztvett az 1914/8. háborúban s mint tart. hadnagy szerelt le. Ezután mérnöki tanulmányokat végzett, de nem tudván hazájában elhelyezkedni, végigkóborolta a világot, s végül Törökországban telepedett le, ahol mint vasútépítő mérnök hét esztendőt töltött. Visszatérve Magyarországra, újságíró lett. Pályáját a nemz. szocialista *Magyarságnál* kezdte, majd bekerült az *Uj Nemzedék* szerkesztőségébe. 1941-ben, az orosz-magyar konfliktus kitörésekor kinevezték főhadnaggyá s a haditudósító század tagja és a *Tábori Ujs.* fel. szerkesztője lett. — Munkái: *Bosporusi kaland.* Reg. Bp., 1936. — *Hitler élete* U. o., 1941. — *A láng utolsó piszlant.* Reg. U. o., 1941. — *A rejtelmes Anatóliában.* U. o., 1942. — Írói neve: Fehértajy Tibor.

GONDA (1900-ig Gelb) HENRIK, dr. jur., c. min. tanácsos, ügyvéd, szül. Ugáron (Zemplén vm.) 1880. december 31-én, megh. Bpsten 1942. július 23-án d. u. 4-kor. — Izs. Szülők: Geib Márk, Burger Betty. Középkoláit Ungvárt, a jogot Bpen elvégezvén, országgyűlési gyorsíró s a Függetlens. Párt főhivatalos könyvomasának, a *M. Tudósító*-nak fel. szerkesztője lett. Ez állásától 1917. XII. 14. vált meg. Ekkor min. tan. címmel kinevezték a miniszterelnökségi sajtóiroda főnökévé. Mint ilyen újjászervezte s Béctől függetlenítette a *M. Távirati Irodát*-t. Mint a miniszterelnökség képviselője résztvett a bukaresti béketárgyalásokon, majd hiv. megbízással Svájcba küldték ki, ahonnan csupán az 1919-i proletárdiktatúra bukása után tért vissza Bpre. Ekkor ügyvédi irodát nyitott. — 1914/17. haditudósításokat írt a *M. Hírl.*-ba.

HELTAI (1915-ig Herzl) HUGÓ, v. hírlapíró, szül. Budapesten 1872-ben, megh. u. o. 1942. július 29-én (tem. napja). — R. kat. konvertita. Szülők: Herzl Károly, Reich Jozefa. Testvéröccse volt Heltai Jenő írónak. — Fiaital korában ő is írt néhány tárcát; pl. a *Felsőmorsz.* (1897), *Aradi Közl.* (1898) Heltai néven!

JANOSI ZOLTAN, ref. lelkész, szül. Nagylétán (Bihar vm.) 1868. július 14-én, megh. Füzesgyarmaton (?) 1942 szeptemberében. — Szülők: J. (Joanovics) Márton ügyvéd, Kopácsy Ida. — Középkoláit és a teológiát Debrecenben, az egyetemet Bpen és Zürichben végezte. Lelkészi működését 1898. Hajdúsámsonban kezdette. Innen 1902. Debrecenbe, 1922-ben Füzesgyarmatra került. Debrecenben 1906-ban bekerült a város törvényhat. bizottságába s mint az általa kezdeményezett Városi Párt elnöke 1908/18. vezető szerepet vitt a városi ügyekben. Az országos politikába 1918-ban kapcsolódott be, amikor a Tüdös János halálával megüresedett debreceni kerület pártonkívüli radikális függetlenségi programmal országgyűlési képviselőjének választotta meg. 1918. okt. 28-án beválasztották a Nemzeti Tanácsba, de betegség következtében csak

nov. 2-ika óta vett részt a Tanács ülésein. 1918. nov. 11-étől 1919. márc. 21-éig belügyi államtitkár volt a Károlyi-, majd a Berinkey-kormányban. Visszatérve Debrecenbe, a megszálló románok előbb Brassóban, majd Nagyváradon internálták. 1922-ben Debrecenben megválasztották nemzetgyűlési képviselőnek, de mandátumát megtámadták, mire lemondott. — 1886 óta írt verseket, politikai és egyházi cikkeket debreceni és pesti lapokba. — Minket érdeklő munkái: *Unnepi és közönséges egyházi beszédek*. Debr., 1893. — *Költemények*. U. o., 1894. (Mindkettő Jánossy Z. néven.) — *Alkalmi beszéd Kossuth Lajos szül. napjának 100. évfordulóján*. U. o., 1902. (Innen kezdve Jánosi Z. néven.) — *Szélfoglaló egyh. beszédek*. U. o., 1903 (Szele Györggyel). — *Két erős ércbástya*. Beszéd Kossuth Lajos halála 10. évfordulójára. U. o., 1904. — *Az áruló Júdás*. Nagypénteki egyh. besz. U. o., 1905. — *Isten könyve*. Egyh. besz. U. o., 1905. — *Egyházi beszédek és imádságok a bécsi békekötés háromszázadévi ünnepe alk.* U. o., 1906 (Könyves Tóth Kálmán- és Szele Györggyel). — *Papi dolgozatok*. U. o., 1906/17. (10. köt.) — *A szentek egyessége*. Egyh. besz. U. o., 1910. — *Költemények*. U. o., [1911]. — *Jöjjön el a Te országod*. Egyh. beszédek a világháború idejéből. U. o., 1915. — *Absolon*. Trag. 5 felv. U. o., 1918. — *Imádság Tüdös János koporsójánál*. U. o., 1918. — *Programmbeszéd*. U. o., 1918.

KARA (1884-ig Kreiner) GYÖZÖ, ny. gimn. tanár, szül. Bonyhádon (Tolna vm.) 1860-ban, megh. Aradon 1942 júliusában. — 1891—1936. tanított az aradi kat. gimn.-ban. 1891/902. r. munkatársa volt az *Arad és Vidékének* s 1897-től az *Aradi Közl.*-nek. — M. irod. tanulmányai: *aradi kat. főgimn. értes.* (1892. Fábíán Gábor műfordításai; 1893. Csiky Gergely tanulókörében).

KOSARY JÁNOS, dr. c. tanítókép. igazgató, szül. Aradon 1879-ben, megh. Bpen 1942. szeptember 14-én. — Ref. 1910—19. (?) a selmezbányai ev. tanítóképző zenetanára volt. Mint zongoraművész ismételtelen hangversenyezett Bpen és a külföldön. Több zongoraszerzeménye, dala és régi magyar dalfeldolgozása van. — Munkái: *A smart mister Brown*. Komárom, 1904. — *Költemények*. Bp., 1905.

LENDL ADOLF, dr. phil., ny. szföv. állatkerti igazgató, szül. Orczyfalván (Tmes vm.) 1862. május 6-án, megh. Keszthelyen 1942. szeptember 25-én. — R. kat. Pályáját mint a bpi műgyetem állattani tanszékének asszisztense kezdte s u. o. magántanárságot is szerzett. 1890/94. s. ór volt a M. Nemz. Múzeum Állattárában, majd állattani laboratóriumot nyitott. 1901/5. a temesvári kerület országgyűlési képviselője volt. 1906-ban Kis-Azsiában, 1907. Argentínában szervezett gyűjtőexpedíciót. 1911-ben a szföv. állatkert igazgatója lett. 1932-ben Keszthelyen telepedett le. — Szépirod. jellegű munkái: *Emlékbeszéd Kossuth Lajos szül. 100. évford. alk.* Temesváras, 1902. — *Üti levelek két világrészről*. Bp., 1908.

MÓRICZ ZSIGMOND, író, az Orsz. Irod. és Műv. Tanács kinevezett tagja, szül. Csécsén (Szatmár vm.) 1879. június 30-án, megh. Budapesten 1942. szeptember 5-én éjjel 2 órakor. — Ref. Szülők: M. Bálint, Pallagi Erzsébet. Kétszer nősült: 1. Holics Janka; 2. Simonyi Márta színésznő volt a felesége. Iskolái végeztével Budapestre költözött, ahol 1903/9. *Az Ujs.* b. munkatársa s

egy ideig a *Morsz. Vármegyei és Városai* c. vállalat s-szerkesztője volt. A *Nyugat* c. folyóiratnak megindítása (1908) óta főmunkatársa s 1912/19. a *P. Hirl.* bõmunkatársa volt. Az 1918/9. forradalmak után az *Est*-lapokhoz került. Legutóbb mint a *Kelet Népe* c. szépirod. krit. és tud. folyóirat kiadója és fel. szerkesztője működött. — 1912/19. r. tagja volt a Petõfi-Társ.-nak; 1919. a közokt. népbiztos kinevezte az irodalmi direktórium tagjává, 1934-ben pedig a vall. és közokt. miniszter az Orsz. Irod. és Mûv. Tanács tagjává. — Munkái: *Erdõ-mezõ virága.* Allatmesék. (Kis Ktár 109). Bp., 1906. (2. kiad. U. o., 1908, új kiad. a Sasfia meg a sasfióka c. kötettel együtt u. o., 1910). — *Két biblia.* Elb. (Koszorú. 122). U. o., 1906. — *Mikor a part szakad.* Elb. (U. o., 133). U. o., 1907. — *Szatmár vm. népe.* Klny. a Morsz. Vm. Szatmár vm. köt.-ébõl. U. o., [1908]. — *Hét krajcár.* Elbek. U. o., 1909. (12. kiad. U. o., [1927]). — *Csitt-csatt és több elbeszélés.* (M. Ktár. 589). U. o., (1910). — *Munkácsy Mihály.* (Iparosok Olvasótára. XVI : 7.) U. o., 1910. — *Sasfia meg a sasfióka.* (Kis Ktár. 113). U. o., 1910. — *Sári bírõ.* Vigj. U. o., 1910. (Bemut. Nemz. Szính. 1909. XII. 17., elnyerte a M. Tud. Akad. Vojnics-díját; 6. kiad. U. o., [1924]). — *Sárány.* Reg. U. o., 1911 [1910]. (Elõszõr: Nyugat 1909/10. 13. kiad. U. o., [1929]). — *Tragédia.* Négy elb. (Nyugat Ktár. 4.) U. o., [1910]. — *Vas Jankó.* (Legjobb Olvasmányok 24). U. o., [1910]. — *Falu.* Három színdarab. I. *Mint a mezõnek virágai.* II. *Magyarosan.* III. *Kend a pap?* (U. o., 1911. (Bemut. Nemz. Szính. 1911. IV. 7. A színlap 3 életképnek jelezte s az 1. és 2. sorrendje fel volt cserélve). — *A galamb papné.* Reg. U. o., 1912 [1911]. Elõszõr Vas. Ujs. 1910.; 3. kiad. U. o., [1937]; könyvnap propagandakiad. U. o., [1935]). — *Boldog világ.* Összes allatmeséi. U. o., 1912. 2. kiad. U. o., [1917]). — *Harmatos rózsza.* Reg. (Az Élet Kvei). U. o., 1913. (Elõszõr: Élet, 1910; 10. kiad. U. o., [1927]). — *Az Isten háta mögött.* Reg. U. o., 1912. (Elõszõr: Nyugat 1911; 11. kiad. U. o., 1927.; *Bovary úr* c. is megjelent! U. o., 1917; franciául: *Derrière le dos de Dieu.* Ford. Gara László és Marcel Largeand. Paris, 1930). — *Magyarok.* Elbek. U. o., 1912. (9. kiad. U. o., [1926]). — *Tavaszi szél.* Elbek. U. o., 1912. (5. kiad. U. o., 1927), — *Szerelem.* Egyfelvonásosok. U. o., 1913. (2. köt. I. *Dupla poson; Kvitt; Az ördög;* II. *Aranyos öregek; Tökmag; A kapuban; Politika.* — Új kiad. 7 füzetben. u. o., é. n. I. *Mint a mezõnek virágai; Aranyos öregek; Tökmag;* II. *A nász tén* [bemut. Intim-Kabaró 1917. XI. 29]; *Kvitt* [bemut. Royal-Orfeum 1912. XI. 29]; *Dinnyék.* III. *Magyarosan; Kend a pap?* IV. *Csiribiri; A bétsi Susanna. V. Groteszk; A báróné gulyása. VI. Lélekjáródlás; A kapuban; Politika; Sántán.* VII. *A tej; Egérfogó* [hármát közülök Szerelem c. bemut. a M. Szính. 1915. III. 26]). — *Kerek Ferkó.* Reg. *A cigány malaca.* Elb. (Athenaeum Ktár. 28). U. o., 1914. (Elõszõr P. Hirl. 1912 : 142—255. sz. 2. kiad. U. o., 1939). — *Mese a zöld fûvõn.* Elbek. U. o. 1915. — *A kárpáti vihar.* Elb. U. o., 1915. — *Nem élhetek muzsikaszó nélkül.* U. o., 1916. (5. kiad. U. o., [1928]). — *A tûznek nem szabad kialudni.* Novel'ák a háborús idõkbõl. U. o., [1916]. (4. kiad. U. o., 1927). — *A fátkya.* Reg. U. o., 1918 [1917], (12. kiad. U. o., [1930]; Németül: *Die Fackel.* Ford. Horvát Henrik. Berl., 1930). — *Karak szultán.* U. o., [1917]. — *Pacsirtaszó.* Színm. 3 felv. U. o., 1917. (Bemut. Nemz. Szính. 1917. IX. 14.; 3. kiad. U. o., 1923). — *Szegény emberek.* U. o., 1917. — *Magyarok.* Elbek. U. o., 1918. — *Vérben, vasban.*

Elbek. U. o., 1918 — *Vidéki hírek és más elbek*. U. o., 1917. (Finomabb papíron szerző névalírásával ellátott számoz. példányok is készültek. [1929]. é. új címlapkiad. *Bor, szerelem, bánat* c.). — *A szerelmes levél*. U. o., 1918. — *Légy jó mindhalálig*. Reg. U. o., 1920. (10. kiad. U. o., [1930]); könyvnapkiad. U. o., [1938]; ifj. kiad. U. o., 1922; 2. kiad. U. o., 1929; új borítékú kiadás képmellékletekkel. U. o., [1938]; csehül: *Bud dobrý di Dřrti*. Ford. Anton Straka. Praha, 1938). — *Tündérvirágok*. Szépesszonyok hosszú farsangja. Tört. reg. a XVII. sz. elejéről. U. o., 1922. (7. kiad. U. o., [1927]). — *Egy akol, egy pásztor*. Elbek. U. o., 1923. — *Házasságtörés*. Kis reg. U. o., 1923. — *Jó szerencsét*. Reg. U. o., 1923. (Előszőr Nyugat, 1914; 3. kiad. U. o., [1928].) — *Búzakalász*. Színdb. 3 felv. U. o., [1924]. (Bemut. Renaissance-Szính. 1924. I. 19). — *A vadkan*. Színdrb. 3 felv. U. o., [1924]. (Bemut. Vígyszính. 1924. X. 22). — *Pillangó*. Idill. U. o., 1925. (2. kiad. U. o., [1927]). — *Kivilágos kiviláradtig*. Reg. U. o., 1926. (3. kiad. U. o., [1928]). — *Arany szoknyák*. Tört. melódiák. U. o., [1927]. (2. kiad. U. o., [1930]). — *Baleset*. Elbek. *mezők*. Reg. (Athenaeum Ktár. 1). U. o., 1929. — *Forr a bor*. (Reg.) U. o., [1928]. — *Uri muri*. Reg. U. o., [1928]. (2. kiad. U. o., [1930]). — *Forró mezők*. Reg. (Athenaeum Ktár. 1). U. o., 1929. — *Forr a bor*. (Reg. U. o., 1931. — *Esőleső társaság*. Kis regények. U. o., [1930]. — *A nagy fejedelem*. Reg. U. o., 1931. — *Rokonok*. Reg. U. o., [1932]. — *Barbárok*. Elbek. U. o., 1932. (Új kiad. U. o., [1940].) — *Az asszony beleszól*. Reg. U. o., 1934. — *Erdély*. Tört. regénytrilógia: *Tündérvirágok*. — *A nagy fejedelem*. — *A nagy árnyék*. U. o., 1935. [1934]. (1 köt., új kiad. 3. köt. U. o., [1939]; németül: *Siebenbürgen*. Ford. Gáspár Kata. Wien, 1936). — *A boldog ember*. Reg. U. o., 1935. (Könyvnapra). — *Komor ló*. Elbek. U. o., 1936. [1935]. — *Bál*. Reg. (Pesti Napló Könyvek. 2.) U. o., [1936]. — *Rab oroszlán*. (Athen. 2 P. Reg.) U. o., (1936). (Németül: *Löwe im Käfig*. Wien, 1939). — *Betyár*. Reg. U. o., 1937. [1936]. — *Míg új a szerelem*. Reg. U. o., (1937). — *Tiborc*. Kálmán Kata fényképei. (Szolgálat és Irás Könyvei. 2.) U. o., 1937. (Szövege Boldizsár Ivánnal). — *Pipacsok a tengeren*. (Ifj. reg.) U. o., [1938]. — *Életrégenye*. (Boríték-cím: M. Z. önéletrajza.) U. o., 1938. — *Rózsa Sándor*. Reg. U. o., 1940. — *Magvető*. A m. irodalom élő könyve. Szerk. U. o., 1940. — Színre kerültek még: *Salamoni ítélet*. Vígj. 1 felv. (bemut. Föv. Orfeum 1914. XII. 31.); *A vén bakancsos és fia a huszár*. Írta Szigeti József. Atdolg. (Népepera 1916. III. 4.); *A nőstényördög*. Dráma 5 felv. Írta Karl Schönherr. (Belv. Szính. 1922. III. 7.); *Kapuzdrás*. Parasztidill 1 felv. (Andrássy-u. Szính. 1922. IX. 7.); *Jó kliensek*. Parasztvígj. 1 felv. (Apollo Színp. 1923. I. 30); *Uri muri*. Vígj. 3 felv. (Vígyszính. 1928. III. 3); *Nem élhetek muzsikaszó nélkül*. Vígj. 4 felv. (Nemz. Szính. Kamara-színháza 1928. XII. 9., 100. előadása 1929. X. 8); *Szép asszony kocsisa*. Vígj. 3 felv. (M. Szính. 1929. IX. 6.); *Légy jó mindhalálig*. Színm. 3 felv. (Nemz. Szính. 1929. XI. 29.); *Elektra*. Írta Sophokles után Bornemisza Péter, átd. (U. o. 1931. II. 27.); *Kerek Ferkó*. Vígj. (U. o. 1931. X. 30.); *A murányi kaland*. Vígj. (U. o. 1934. II. 16.); *Forr a bor*. Színdrb. (U. o., 1936. IV. 3.); *Légy jó mindhalálig*. Színdrb. (M. Szính. 1939.); *Kis madár*. (Madách-Szính. 1940).

NAGY ANDRÁS (harangodi), ny. határrendőrségi tanácsos, szül. Tisza-
lucon (Zemplén vm.) 1875. március 2-án, megh. u. o. 1942. júliusában. — Kis-

birtokos családból származott. Középiskoláit Miskolcon, a jogot Spatakon és Bpen elvégezvén, előbb a pozsonyi pénzügyigazgatóságnál, majd mint tollnok a lipótvni kir. tanfelügyelőségénél szolgált. A határrendőrség felállításakor oda ment át. Ez intézmény feloszlásakor, 1921-ben nyugdíjazták s ekkor visszaköltözött szülőfalujába. — Versei, novellái, szatirikus és ifjúsági írásai 1893-tól bpi és vidéki napilapokban, folyóiratokban, élelclapokban és különböző antológiákban. — Néha N. Endre néven is írt. — Alnevei és betűjegyei: András bácsi; Harangodi András; Iródiák; Kósza Szellő; N. A.; (Na); N. E.

RADY ELEMÉR (ivachnófalvai), dr. jur., hírlapíró, szül. Kassán 1910-ben, megh. hosszú nehéz szenvedés után Budapesten, 1942. július 5-én. — R. kat. Évekig szerkesztette a kassai *Új életet*, majd 1937-től haláláig a bpi *Új magyarság* b. munkatársa volt. Ő szervezte meg a Prohászka-Köröket, melyek orsz. elnöke volt.

RÉTI (1891-ig Schwarz) L[ipót] PAL, színházi ügynök, szül. Nagykőrösen, 1862. szeptember 6-án, megh. Budapesten, 1942. szeptember 25-én (tem. napja). — Eleinte hírlapíróskodott, majd 1882-ben megalapította színházi ügynökségét, mely áll. jóváhagyással működött. — Visszaemlékezései kül. fővárosi lapokban. Évtizedeken át kiadó-szerkesztője volt a *Színészeti Közöny*-nek.

SIMON MIKLOS, tanügyi főtanácsos, ny. gimn. igazgató, szül. Keszthelyen 1878-ban, megh. Balatonyörökön, 1942. augusztus 14-én. — R. kat. Mint lat.-magy. szakos tanár Lőcsén Kaposvárt és a bpi III. ker. főgimn.-ban működött, majd 1918-ban gimn. igazgató lett Besztercebányán s 1919-ben reálisk. igazgató Győrött. — Talán az ő versei: *M. Sze* (1901, 04/5), *B. Hírl.* (1908), *Orsz.-Vil.* (1908), *P. Hírl.* (1912).

TÓTH TIVADAR (sümegei), szül. Sümegon, 1910-ben, megh. u. o. 1942. augusztus 15-én. — R. k. Versei a *Dunántúli Koszoróban* (Veszprém, 1934) és más antológiákban.

ZSIROS ISTVAN, ny. tüzérezredes, az arany vit. érem tulajdonosa, szül. Újvidéken, 1873 június 29-én, megh. Budapesten, 1942. július 22-én (tem. napja). — R. kat. Középiskoláit Bpen, a tüzérhadapród iskolát Bécsben elvégezvén, aktív szolgálatát 1895-ben mint tüzérhadnagy kezdte. Az 1914/8. háború folyamán soron kívül lépett elő ezredessé. 1918. XI. 15. egyik alapítója és vezetője lett a *Movemck*, de 1919. jan. elején letartóztatták s azóta nem vett részt az egyesület működésében. — Munkája: *Fátum*. Színmű 3 felv. Bp., 1908. (Bemut. bpi Nemz. Szính. 1907. V. 30., a bécsi Burgtheaterben tervezett előadása párbajjelenes irányzata következtében elmaradt). — Színre kerültek még: *Déli-báb*. Színmű (losonci szính. 1911. XII. 10.); *A Grál-lovag*. Színm. 3 felv. (bpi M. Szính. 1916. XII. 2.).
G. P.

Felelős szerkesztő és kiadó : Kozocsa Sándor, Budapest, VIII. Rákóczi-út 19 41.628. — K. M. Egyetemi Nyomda. Budapest, 1942. (F.: Thiering Richárd.)